

Obsah

Úvodem	5
Pes a jeho příbuzní	7
Pes je šelma psovitá	7
Předek nebo předkové psa?	10
Zvíře ochočené a zvíře domestikované	16
Vrozené a získané chování psa	18
Základní projevy vrozeného chování psa	21
Podněty ovlivňující instinktivní jednání	23
Dědičný program instinktu	25
Motivace	29
Motivace specifická a všeobecná	30
Samovolné jednání	30
Etogram psa	33
Obranné chování	33
Lovecké chování	39
Lov malé kořisti	39
Lov velké kořisti	42
Potravní chování	46
Přijímání, vyvrhování a ukrývání potravy	47
Močení a kálení	49
Sociální chování	53
Teritorialita	58
Individuální vzdálenost	60
Maximální vzdálenost	62
Hodnotní pořadí zvířat	63
Agresivní chování	70
Netlumené agresivní chování	71
Tlumené agresivní chování	75
Imponování	77
Protestní chování	80
Pokorné (podřízenostní) chování	82
Výrazy přátelského vyladění	89
Výrazy neutrálne laděného kontaktu	91
Hry	92
Sexuální chování	98
Vývoj sexuálního chování	99
Průběh sexuálního chování	101

Rodičovské chování	108
Emoce a emotivní chování psa	114
Základní rozdělení emocí	115
Aktivace organismu emočními vlivy	116
Emoce a psychické výkony psa	119
Výrazové neboli mimoslovní vyjádření emocí	120
Emoce a učení	125
Emoční konstituce	127
Doba působení emocí	128
Nejvýznačnější emoce a jejich projevy	130
Strach a úzkost	130
Agresivita	133
Hrozba jako typický projev agresivity	134
Vrozené zábrany agresivity	137
Agresivita vlků a psů	139
Rozdíl mezi výrazy agresivity a lovecké náruživosti	140
Agresivita psa a služební kynologie	142
Lovecká náruživost	145
Radost	148
Náklonnost	149
Získané neboli naučené chování	150
Vtiskávání	152
Facilitace průběhu instinktivního jednání	158
Facilitace pohybových koordinací	158
Jednorázové doplnění instinktivního programu	159
Snižování podnětových prahů	161
Habituace	162
Latentní učení	164
Podmiňování	165
Učení podmíněnými reakcemi prvního typu	
(klasické podmiňování)	166
Operační podmiňování	168
Učení metodou pokus-omyl	168
Učení podmíněnými reakcemi druhého typu	171
Únikové a vyhýbavé reakce	175
Únikové a vyhýbavé reakce v klasickém podmiňování	176
Únikové a vyhýbavé reakce dosažené operačním podmiňováním	178
Rovnováha mezi odměnami a tresty	180
Možné kombinace v podmiňování	182
Podmíněné reakce vyšších řádů	184
Řetězení	187
Podmínky tvorby podmíněných reakcí	191
Učení vhledem	196

Paměť a pamětní výkony	205
Stadia při ukládání informací	206
Zapomínání a vyhasnání	207
Odstranění nežádoucího podmíněného chování	210
Základní metody výchovky	211
Vývoj štěněte	215
Vegetativní fáze	216
Přechodná fáze	219
Fáze vtiskávání	220
Socializační fáze	224
I. štěnecí stadium	227
II. štěnecí stadium	229
Puberta	231
Individuální rozdíly mezi psy	233
Sledování individuálních rozdílů pro výchovkovou a chovatelskou praxi	233
Vědecká sledování individuálních rozdílů mezi psy	237
Genetika chování	242
Chování psa v konfliktních podmínkách	245
Intenční jednání	245
Ambivalentní pohyby	247
Přeskokové jednání	247
Přeskokové jednání při střetu dvou motivací	249
Přeskokové jednání ve frustrující situaci	252
Prvky přeskokového jednání	254
Upevňování přeskokového jednání	257
Mechanismus vzniku přeskokového jednání	260
Odstranění nežádoucích přeskokových aktivit při výchově	265
Doporučená literatura	267